

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravljenje naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Justičnega ministra ukaz na prezidij graške nadodnije

od 18. aprila 1882, št. 20513.

Mej zadnjimi dvajsetimi leti je justično ministerstvo skrbno na to pazilo, da mu nij izginilo izpred pogleda vprašanje, kako bi se uredila raba v deželi navadnih jezikov pred sodnijami v okrožji nadodnije graške.

Uže pred izdavo ustavnega zakona od 21. decembra 1867, št. 142 drž. zak., o splošnih pravicah državljanov, in uže pred veljavo člena 19., ki odločno priznava ravноправnost vseh jezikov pred uradi in v javnem življenju, štelo si je justično ministerstvo v svojo nalogu, po administrativnej poti take naprave vpeljati, katere bi Slovencem, v nekaterih pokrajinah omenjenega nadodnitskega okrožja tik Nemcev stanujočim, rabo njihovega, vedno bolj se razvijajočega in razširjajočega jezika olajševale ter osigurjevale.

K temu namenu izdane naredbe izdavale so se na podlagi obstoječih zakonov v delokrogu justičnega ministerstva.

Posebni zakoniti določili, v katerih okviru se ima eksekutiva gibati, bili sta v pravnih zadevah §. 13. obč. sod. reda, v nepravnih stvareh pa §. 4. zakona od 9. avgusta 1854, drž. zak. št. 208; prvi teh paragrafov naklada strankam in njihovim zastopnikom, da se imajo posluževati „v deželi navadnega jezika“; drugi omenjenih paragrafov pa zahteva, da se naj (stranke in zastopniki) „jednega pri sodniji navadnih jezikov“ poslužujejo, in da se imajo priloge, sestavljene v kakem drugem jeziku, priložiti v poverjenem prevodu.

V katerem jeziku pa naj govoriti sodnik, o tem ne obsegata zakon nikacega določila. Glede no-

tranjega jezika sodnij in glede jezika sodniške korespondence ne more se dvomiti, da pripada dočna uredba, če je sploh kaka poprava praktično potrebna, administraciji. Pa tudi tedaj, kadar se stvar suče okrog vprašanja, v katerem jeziku naj sodnije občujejo s strankami, mora se eksekuciji pripuščati uže zategadelj obširna pravica, da izdaje določila, ker se stvarjenje glavnih pogojev takih določil, to je nastavljenje takih funkcijonarjev po sodniških stolih, ki so v deželi navadnega jezika zadostno zmožni, samo po skrbnej vladji in proti njene odgovornosti izvršiti da.

S tega stališča morajo se presojevati justičnega ministra ukazi od 15. marca 1862, št. 865, od 20. oktobra 1866, št. 1861 in od 5. septembra 1867, št. 8636/9396, kateri zadnji ukaz ozira se samo na Kranjsko.

S temi ukazi je justično ministerstvo dejanskim, v toku se nahajajočim razmeram korak za korakom sledilo ter je mej tem, — ko se je na jednej strani trudilo počasi odstraniti zapreke definitivne rešitve, katere zapreke prouzročevalo so se s tem, da justično obje nij bilo povsod zadostno zmožno jezika — na drugej strani glede na odstranjenje zaprek sodnjam izdajalo tiste ukaze, kateri so neobhodno potrebni, da bi se v zakonu jasno naznanieniamen dosegel. V soglasju s to okoliščino se je v ukazu od leta 1862. glede na to, da še niso vsi uradniki in odvetniki zadostno zmožni bili, razločevalo mej tem, kar je bilo tedaj dosegljivo, in kar se takrat še nij dalo doseči.

Priznalo se je, da je znanje jezika uže takrat zadostovalo, da so se umele ustne slovenske objave in pismene slovenske vloge, da pa to znanje pri vseh slovenskih sodnijah nij bilo tako popolno, da bi se bili slovenski zapisniki in slovenski odloki brez napake sestavljati mogli. V dispozitivnih naročilih

omenjenega ukaza se je potem tudi dolžnosti zaveza uredila z ozirom na ravnokar navedeno razmero. V odstavkih 1, 2, 3 in 5 se je sestavljenje zapisnikov in odlokov v slovenskem jeziku samo tedaj zahtevalo, če bi bilo to primerno, mogoče itd. ter se ta zahteva ob jednem skrčila na slučaj, da so stranke samo slovenskega jezika zmožne, in tako sodnikove podpore posebno potrebne.

V odstavku 4 pa se je brezpogojno in splošno naložilo, da se imajo v imenovanih slovenskih pokrajinah pri sodnijah sprejemati slovenske vloge; brezizjememu temu predpisu pa se je v ostrem nasprotji dostavilo, da se imajo te vloge samo tedaj slovensko rešiti, če je to mogoče, in če je vloga po slovenski stranki vložena bila.

O pomenu na tem mestu rabljene besede „vloga“ se je pozneje vsled nekega dekreta nekako dvomov izbudilo; te dvombe pa je drugi, zgoraj navedeni ukaz od leta 1866. odstranil, ter čisto določno izrekel, da se imajo s to besedo ne samo vloge v kazenskih in neprepirlnih zadevah, temveč tudi vse vloge v prepirlnih zadevah in v prvej vrsti pravne tožbe umeti.

Končno izdal se je za Kranjsko ukaz od leta 1867., v katerem se je naglašalo, da je sedaj objekt pri sodnijah slovenskega v besedi in pismu zadostno učeno, tako da se uže lehko zahteva, da se izpovede prič in prisege v civilnih zadevah, kar tudi izpovede obdolženih in prič v kazenskih zadevah, če so zaslišani samo slovenskega jezika zmožni, ne samo v odločilnem, temveč v celem obsegu v slovenskem jeziku v zapisnik zabeležiti imajo.

To tu dospela je bila skrb za jezikovne potrebe v okrožji nadodnije graške, ko se je slovesno razglasil ustavni zakon o splošnih pravicah državljanov in princip o jednakopravnosti vseh v državi

LISTEK.

Aleksander Sergjejevič Puškin in njegove poezije.

(Predavanje g. Ivana Hribarja.)

(Konec.)

S trepetajočim srcem čakala je usodnega odgovora, a minil je dan, minil drugi, tretji, minilo je več dñij — a od Onjeginina nij bilo glasu. Naposled pa je vender prišel sam; devica pa, čuvši topot konj na dvorišči in glas onega, ki jej je bil nad vse drag, zbežala je razburjenega srca v najskrajnejši kotiček velikega perivoja. In ko je tam bila utopljena v sladkih sanjah, stal je nepričakovano pred njo on, Evgen, a ne kot ljubimec, nego strogega obraza kot nje sodnik. In z neusmiljenimi besedami jej je povedal, da je ljubiti ne more, da naj tudi ona njega ne ljubi, temveč s svojo ljubeznijo osreči družega moža, ki jej bode ljubeznejši soprog. Konečno pa jo je z ostrimi besedami svaril pred jednakim lehkomselnim ravnanjem v bodoče, rekoč, da ne bode vsak tako obzirno ravnal z njo, kot on.

Razdejal jej je tedaj vse nade; a ona ga je vender še ljubila in le zanj živel. Vedno jej je bil pred očmi le on, vedno so misli njene bile le prijmem. Onjegin pa je zopet živel dalje, ko da bi se ničesa ne bilo zgodilo.

Prišel pa je Tatjanin god, kateri se je po starej rodbinskej navadi v navzočnosti mnogobrojnih gostov slovesno praznoval. Lenski povabil je tudi Onjegin, da se z njim udeleži te rodbinske slovesnosti. Da si nerad, šel je vender; a videc zamisljeno, žalostno Olgo, polotila se ga je srd nad Lenskim, ki ga je v njeni bližini zvabil in sklenil je, maščevati se mu. Le jedenkrat mu je preletel žarek ljubezni otrpreno srce, le trenutek spoznal je krasoto in vrednost uboge Tatjane, a na to zopet postal stari nepristopnež.

Pričel se je ples. Onjegin plesal je z Olgo prvi, drugi, tretji ples, plesal kotiljon in bil z njo nenavadno ljubezni. Ko je vse to videl Lenski ter opazil goreča lica Olgina, polotila se ga je ljubosumnost. Odšel je s plesa hudo razčaljen in nesrečen, vsaj pač nij dvomil več, da je Onjegin zapelivec njegove neveste. — Drugi dan pozval ga je na dvoboje, katerega je Onjegin s hladno krvjo sprejel.

Lenski je sicer sklenil, da pred dvobojem neče več videti nezveste Olge, ali srce njegovo ga je vender gnalo k njej. In ko ga je ona z istim nedolžnim smehljanjem, z isto ljubeznivostjo in prisrnostjo sprejela, ko vedno, tedaj pač nij dvomil, da je njegova ljubosumnost popolnem neutemeljena. A vender jej nij ničesa povedal, kaj se je mej njim in Onjeginom zgodilo.

Drugo jutro o napovedanem času izvršil se je dvoboj, pri katerem je Lenski smrtno zadet na mestu izdihnil svojo blago dušo.

Onjegina pa se je polotilo kesanje, hotel je bežati sam pred sabo, pred strašnim spominom, da je ubijalec svojega prijatelja, ubijalec pesnika. Odšel je tedaj na potovanje, da bi tako pozabil vsega.

Olga pozabila je kmalu svojega Lenskega ter podarila roko in srce lepemu ulanu. Ne tako pa nežnočutna Tatjana. Dasi je sicer vedela, da je Onjegin za njo izgubljen, da je morilec ženinu njene sestre, vender ga je ljubila in sicer od dne do dne z večjo strastjo in srečna je bila, ko je v njegovej nenavzočnosti mogla obiskavati njegov grad ter se muditi v sobah, v katerih je on stanoval ali pa čital knjige, katere je on čital.

A leta so tekla in tete Tatjanine vganile so

navadnih jezikov pri uradih in v javnem življenju. Po tej emanaciji zakonodajstva se veljava vprašavni justičnega ministra ukazov gotovo nij skrčila. Nasprotno postali so ti ukazi v smislu ob jednem izdanega ustavnega zakona o izvrševanji vladne in izvrševalne oblasti naredbe in zapovedi z izpeljevanjem justičnih naprav obložene najvišje državne oblastnije, katerim naredbam so se morale tudi justične oblastnije toliko bolj podvreči, ker je sedaj ostreje definirani pojem „jednakopravnosti“ vseh jezikov tudi naloge in odgovornost izvrševalne oblasti pomnožil in ker je sedaj zadnji dvom o tem izginil, da se sme jednakopravnost jezikov — se več v mejah dosegljivosti — kot zagotovljeno pravo (als ein verbürgtes Recht) zahtevati, in ne več kot rešilno sredstvo v stiski, to je kot individualno priznanje tistim nacionalcem, ki druga jezika zmožni niso.

Vlada do sedaj nij imela uzroka, da bi v deželah, kjer se govori več jezikov, po poti zakona obistinila ravnopravnost jezikov pred sodnjami. Vladi se tudi nij videlo potrebno, z naredbami poseči v razvoju sodne prakse, ter se je naredbinskega pata samo v ta namen posluževala, da bi se odpravile najsilnejše pritožbe, in da bi se doseglo jednakomerno postopanje.

Ali v okrožji nadodsodnije graške, kjer v določenih pokrajinal tik Nemcev v gostih krdeleli tudi Slovenci stanujejo, kateri so v novejši dobi pismeni svoj jezik tako razvili in razširili, da je tudi v rabo pred sodnjami brez ovir sposoben, zaostale so sodnije v priznanji dejanske te okolišine, — katera okolišina bi morala prouzročevati, da bi v smislu §. 13. obč. sod. reda „v deželi navadni jezik“ postal tudi po §. 4. postopanja o neprepircnih stvareh „pred sodnijo navadni jezik“ — in justičnemu ministru odkrila se je potreba, temu pogrenemu priznanju tudi pred sodnjami po administrativnej poti do veljave pripomoči.

Pri tem stojim jaz kot voditelj justičnega ministerstva na stališči, katero je justično ministerstvo mej dvajsetimi leti za pravo priznavalo, to je na stališči, da je samo vladnej in izvrševalnej oblasti na podlagi v polnem obsegu pristoječih pripomočkov in virov dodeljeno, faktum določiti, koliko se je slovenski jezik uže razvil in koliko da je sposoben za sodnijsko rabo; da pa nasprotno sodnije niso poklicane, ta faktum od slučaja do slučaja preiskovati, ter se even-tualiteti nasprotajočih si odločb izpostavljati, temveč, da je sodnjam dolžnost, jednokrat za vselej po kompetentnej strani izrečeno dejansko razmero svojim razsodbam v podlago jemati. Sploh po mojem mnenju nij naloge sodnjam, jeziku, ki ga državna uprava kot v „deželi navadnega“ pripoznava, po zakonu mu

zagotovljeni pristop k sodnjam stalno zabranjevali; in če sodnije slovenske vloge samo zategadelj a limine odbivajo, ker je prošnik tudi nemškega učen, tako vidim v tem priprosto, a kratkonikar zakonito sredstvo, s katerim se celo vprašanje o jednakopravnosti a limine odbija!

Vse to premišljevajoč in skrbno se trudeč, za sedaj samo glavne, vsak napredek k uspešnej rešitvi ovirajoče nepriličnosti odstraniti in prezgodnjemu izdanju vezajočih norm tam se izogniti, kjer se še sme vedno pričakovati, da si bode razsvitljena praksa mej odprtmi stezami najboljšo in pripravnejšo poiskala in izvolila, izdam za ta čas samo naslednje določilo:

Glede rabe slovenščine pri sodnjah veljajo za vojvodino Kranjsko, okrožne sodnije v Celji, potem za slovenske in za mešane pokrajine v vojvodini Koroškej določila justičnega ministra ukazov od 15. marca 1862. št. 865, od 20. oktobra 1866. in od 5. septembra 1867., št. 8636/8396, ter se imajo vse sodnije v prihodnje po teh določilih ravnat.

Posebno pa moram zahtevati, da se določilo četrtega odstavka v ukazu na prvem mestu imenovanem, to je v ukazu od leta 1862., ki splošno določuje, da se morajo slovenske vloge sprejemati, kakor tudi dopolnjujoče določilo poznejšega ukaza od leta 1866., ki takim vlogam vse pri kazenskem in civilnem postopanju se nahajajoče vloge in posebno tudi pravne tožbe prišteva, strogo izpolnuje, in da se to izpolnjevanje dalje ne skrčuje na slučaj, če vložnik nij učen nemškega jezika.

C. kr. nadodsodnijski prezidij naj ta ukaz nadodsodni in vsem sodnjam v omenjenih pokrajinal polnoobsežno v izpolnjevanje naznani ter tudi državnemu nadodsodništvu objavi z dostavkom, da se ima po njem ravnati, ter ga tudi državno pravniškim organom v imenovanih okrajih dostaviti.

Pražak.

To je novejši ukaz justičnega ministra, kojega celi obseg vzbujal bode povsod, kjer se Slovenci bojujejo za svoje pravice, veliko veselja. Sedaj, ko imamo le-to najnovejšo izjavu justičnega ministerstva v polnem obsegu pred sabo, moramo izreči, da je v njej s prekrasno dikejjo vse povedano, kar se o našem jezikovnem vprašanju povedati da.

Pravice slovenskega jezika do ravnopravnosti pred sodnjami se do sedaj še nikendar z večjo logiko branile niso, kakor se branijo v izbornem tem ukazu. In ker se mej vrstami odkriva povsod nenavadna odločnost odločnega ministra, ki niti jednega trenutka netripi, da bi se mu naredbe, od katere koli strani z nogami teptale, gojimo opravičene upe, daje ministra Pražaka najnovejši ukaz slovenščini za stalno odprl vrata v sodne dvore, in da odsle nikendar ne bodo

več doživelji obupnih časov, v katerih bi se zavoljo slovenske vloge z ničnostjo pokončala važna pravda! Vsekako je ta ukaz najboljši in največji uspeh, kojega smo dosegli pod vladom grofa Taaffeja.

—r.—

Politični razgled.

Netranje dežele.

V Ljubljani 1. maja.

V soboto imel je šolski odsek državnega zборa svojo sejo in pri seji referiral je dr. Kvicala o slovenskih šolskih peticijah in priporočal odseku naslednja predloga: „1. C. k. vlada se zopet prosi, da na srednjih z državnimi sredstvi vzdrževanih šolah v krajih, kjer prebivajo Slovenci, za učence slovenskega maternega jezika upelje slovenščino kot učni jezik, v kolikor dopuščajo obstoječa učna sredstva, v Ljubljani pa da ustanovi samostojno slovensko gimnazijo in v Ljubljani obstoječo zdanjo utravistično osnovano gimnazijo spremeni v gimnazijo z izključivo nemškim učnim jezikom. 2. Od C. k. vlade se zahteva, da na zavodih, kateri so v zgajanju učiteljev in učiteljic za slovenske šolo namenjeni, z začetkom šolskega leta 1882—1883 slovenščino v večje meri kot do zdaj kot učni jezik upelje, vendar naj za to skrbi, da se na teh zavodih pridobitev popolnega znanja nemščine omogoči.“ Vneta se je potem debata in dr. Russ je trdil, da večina slovenskih otrok tudi nemški ume. Nevarno bi bilo upeljati slovensko gimnazijo, ker bi bila potem tudi slovenska univerza potrebna. Upelje naj se le slovenska spodnja gimnazija, na gorenjej pa naj se nemško poučuje, da si tako učenci priuče popolnem nemščino. Za tem pogrevjal je poslanec Beer zopet stare fraze, da manjka za to učnih sredstev in knjig. Te napačne trditve pobili so popolnem govorniki Jireček, Dzeduszyci, Kvicala Kljun in Cerkawski. Na posled sprejela sta se v odseku oba resolucijska predloga s spremembami, da se določitev obroka, namreč šolsko leto 1882 do 1883 izpusti.

Z Jug je poroča oficijelno: Na planini Metstrovac in na Vučevem Brdu je baje še okolo 100 do 200 vstašev, katerih akcijsko ozemlje pa je po naših četah silno omejeno. V 27. m. m. bil je boj pri Bjelemiči in Umoljanci trajajoč tri četrt ure proti 50 vstašem. Tudi pri vračitvi čez Radopolje sprejete so se čete s 30 vstaši, katere so pa razprodile in jim v 26. dan aprila v Mazorči ukradenih 300 ovac in 60 goved odvzele.

Vnanje države.

V slednjih dneh spremenila se je zelo politika v Irskej. Odstopil je podkralj Cowper in na njega mesto prišel Spencer. Odstop Cowperjev smatra se kot začetek pomirljive politike z Irsko in sicer na podlagi sporazumlenja Gladstonea s Parnellom. Angleška vlada je baje voljna izpolniti nekaj zahtev deželne lige glede zaostale najemščine in olajšave pri nakupu najete zemlje. Sicer so pa irske razmere tako zamotane, da je rešitve v kratkem času težko pričakovati.

Iz Orana se poroča o groznej moritvi. Francosko znanstveno misijo, katera je imela na jugu Meherije s topografskimi deli opraviti, napali so konjiki Si Slimana, in skoro vse Francoze potolklki. Umrjenih je bilo 40 osob, mej temi dva oficirja,

z materjo, da je skrajni čas, da se omoži. Ker pa na domačem posestvu nij bilo upanja Tatjano, katera je vsem mnogobrojnim snubačem odrekala, k temu pregovoriti, sklenile so, preseliti se v Moskvo, da jo sijaj velikomeškega življenja premoti. — Zgodilo se je to in Tatjana, ki je s svojo lepoto in svojim ponosom zatemnjevala vse moskovske krasotice, postala je bladna žena bogatega kneza in generala.

V tem pa se je vrnil Onjegin s potovanja in na necem sijajnem plesu vidi jo zopet. Od njenega soproga izvedel je vse, kar se je zgodilo. In sedaj vrnila se mu je ljubezen, katere tako dolgo nij poznal, v sreči; sedaj spoznal je, kako kruto je grešil nad Tatjano in seboj takrat, ko je na njeni proseči pismo tako kruto odgovoril. Bil je srečen, ako je mogel biti v njene bližini, srečen, ako jej je mogel ogrniti plašč ali dotakniti se njene nežne roke, in naposled nij mu dalо srce miru, dokler jej lije v strastnem pismu razkril svoje strasti. A ona ga je trepetajočega srca ponosno odbila, — ona bila je bladna sicer in neljubeča, — a krepostna soproga.

To je v kratkem obseg tega romana. Onjegin

in Lenski, ta dva po svojih značajih tako različna moža, predstavljata nam Puškina samega.

Evgen Onjegin je Puškin iz Petrogradskega življenja pred svojim izgnanstvom in potem ko se je z istega vrnil. Prej lehkomseln in lehkoživ, letajoč od veselja do veselja in kujoč ljubovne spletje brez vsake resnobe, odumrl je po svojem povratku za življenje, njegove radosti in njegove sreče; spoznal je, da se je s tridesetim letom uže postaral in oplakaval je izgubljeno mladost jednako našemu Preširnu, samo še z mnogo elegičnejšimi občutki. V Evgenu Onjeginu osobljena je jedna stran Puškinova in njegovega prudkega temperamenta; Vladimir Lenski pa nam predocuje drugo, svetlejšo stran istega. Lenski je Puškin na liceji, ko se je duša njegova napolnila z idejali, kakeršni človeku blaže srce in dušo, ter ga napolnjujejo z radostjo do življenja in veselimi nadami v prihodnjost; on je Puškin na jugu Rusije, na Kavkazu in Krimu, ko ga krasota narave oživila, ter mu daje v srcu kliti najlepše cvetice poezije, ter občutiti najsiljše čutje prave, nestrastne ljubezni, ljubezni, kakeršna je lastna le nežnočutečemu pesniku; on je nadalje Puškin iz Mihajlovskega, ko je s svetim strahom v

roke jemal proizvode velikih pesnikov družib narodov in zajemal iz njih tolažbo svojemu bolnemu srcu. —

Ali sta Olga in Tatjana ženski bitji, s katerima se je pesnik v svojem življenju v resnici srečal, o tem nam manjka vsacih pozitivnih podatkov in tudi iz Onjeginia samega ne da se to razvideti; a z ozirom na to, da se v celem romanu tako jasno zrcali življenje njegovo, opravičeni smo sklepati, da se je tudi s tem dvema, po svojih mislih in značajih tako različnima ženskama na potu svojega življenja sesel.

Mika me sicer spregovoriti obširneje tudi o njih dveh, a ker mi je, kakor sem uže omenil, čas le kratko odmerjen, moram to odložiti za ugodnejši čas.

Predno pa končam, naj mi bode dovoljeno, omeniti še jedne krajše lirične pesni Puškinove, iz katere se tako sijajno razvidi neizcrpljivo domoljubje velicega pesnika. Znano je, da ima Rusija kot močna in napredujoča slovenska država mnogo sovražnikov, kateri nobene prilike ne zamude, da bi je ne napadali. In taka prilika bila je tudi leta 1831, ko je povodom poljskega vstanka časnikarstvo vse

40 ranjenih. Ko so pa ti napastniki hoteli odnesti plen, prišli so vojaki iz Meherije in zasledovali na pastnike.

Dopisi.

Iz Ptuja. [Izv. dopis.] Gospod pl. Premerstein jako na to pritska, da se ustanovljajo zakotne šole, to je učilnice izven središča šolskih občin, oziroma župnikovin, zato toliko merjenja, pisanja, nadlegovanja občinskih zastopov, krajnih šolskih svetovalstev, in drugih nepotrebnih neprilik. Nnši nazori o tej stvari so naslednji:

a) Učilnice sedaj postoječe v središči šolskih občin naj se dobro urede, ter ako kaže potreba, razšire v večrazredne; primerna poslopja je oskrbeti.

b) Potruditi se je, da bodo sedanje učilnice previdene dobrimi učitelji. Priznati moramo, ka ptujski okraj, izjemši mesto, nema še polovice povse sposobnih in marljivih, ter dovoljno naobrežnih učiteljev. Žalostna prikazen. Bolje nikakše šole nego lagodno, ker taka je potrata dragega časa in redkih peneza ne koristi nikomur. Učiteljic v selskih učilnicah nikakor ne maramo.

c) Učilnice naj se tako ustroje in prenarede, da bodo povse odgovarjale pravemu svojemu namenu, razvijajoče na podlogi našega jezika duševne zmožnosti, pospešujejoče potrebno znanje za bodoče pozvanje v domovini, vzgajajoče mladež za umne in nравne občane, a sevsma opustivše šabljjenje kot prvi in najviši kan naših bivših lažiškol kakor za Jožefa II. in dalje. Poslednje je glavni vzrok, ka smo mi Slovenci v narodnih učilnicah moteći in ukvarjajoči se največ časa z nemščino toliko zaostali v gospodarskem in poprek občnem napredku; učenec dovršiši take zlokopne nemčevalnice redno ničesar ne zna, zato na mnogo krajin mržnja dojalovih šol, katere so bile do najnovejše dobe na glavo postavljene, kar je mahoma preinačiti.

d) Na zakotne učilnice, to je take, katere se kane brez prave potrebe snovati izven središča šolskih občin na neznosljive potrožke ubogih občanov, povse mrzimo, ne samo mi, nego tudi bivalstvo, in okrajnega šolskega sveta večina jim nikakor nij naokljenja zato, ker občinstvo rado brez pritožeb zbog dalnjih in časih zločestih potev pošilja deco v središčne učilnice; omeniti še je, ka se učitelji pri zakotnicah gostoma zanemarjajo, ter ne imajoči zdrave društvene in potrebne duševne hrane mečejo se, kakor skušnja resni, v naročaj pogubnim razvadam; ne čitajo skoro ničesar soči brez dotičnih sredstev, vsled tega je tudi napredek v šoli praviloma slab. O teškočah verstvenega pouka molkom molčimo.

Take zrakoplovne osnutke prepustimo žirovnejšej dobi, katera bode poklanjala rodovitne letine in na razpolaganje ponujala dovoljno prebrisanih učiteljev. Sicer pa glasno izpovedamo, ka smo strastno zavzeti za dobre narodne in pravemu kanu

Evrope palo po Rusiji. Tedaj je vskipela kri v Puškinu in spisal je tem kričačem poslanico „Klevetnikam Rossiji“, katera s srdapolnimi, veličastnimi besedami odvrača napade in bere levite tako zvanej „civiliziranej“ Evropi. O mogočnosti Rusije pa pravi Puškin:

Иль Русский одъ побѣдъ отвикъ?

Иль русского царя уже бессильно слово?

Иль намъ съ Европой спорить ново?

Иль мало нась? Или од Пермя до Тавриди,
Одъ финскихъ хладнихъ скаль до пламенной Колхида,
Сталной щетиною сверкай

Не встанеть русская земля?

ter končuje veličastno to pesen s sledečimi, na adreso mejnarodnih kričačev napravljenimi besedami: Такъ высилайтесь намъ вити,

Своихъ озлобленыхъ синовъ,

Есть места имъ въ поляхъ России?

Среди нечуждихъ имъ гробовъ."

in z željo, da bi se iz Rusije vedno na jednak način odgovarjalo njenim sovražnikom, končujem de našnje predavanje.

resnično primerne, narodu v duševnem in tvarnem obziru koristeče šole uže osnovane in snovati se imajoče v središčih.

Velik pospeh zboljšanju naših učilnic dajalo bi urejenje plač našim učiteljem po merilu, kakor je na gornjem Štirske, kar vplivnim in merodajnim gospodom iskreno na srce polažemo.

Volitev župana ljubljanskega.

V soboto 30. aprila ob 4. uri popoludne vršila se je v mestnem odboru ljubljanskem volitev župana mestu prejšnjega župana gospoda Antona Laschana.

Poslušalcev je bilo jako mnogo in to iz oddišnih krogov navzočnih.

Podžupan g. Franc Fortuna prične sejo in izjavlja, da je prva točka dnevnega reda volitev novega župana za ljubljansko mesto. Navzočni so vsi odborniki razen grofa Chorinskega, ki se je odpovedal in gospoda Laschana, kateri ima dopust za tri meseca.

Dr. vitez Bleiweis Trsteniški nasvetuje, naj se preje nego se prične volitev župana, določi funkcionalna nagrada namreč 1600 gld., odškodovanje za stanovanje pa 400 gld., vkupe 2000 gld., kakor je to bilo do zdaj.

G. Regali opomni, da se mu zdi nagrada jeko pičla v očigled mnogim poslom, katere ima župan, a ker finančno stanje mesta ljubljanskega nij baš sijajno, bode glasoval za predlog dr. vitez Bleiweisa, kateri naj se sprejme per acclamatiōnem.

Gospod podžupan Fortuna povabi potem starostno mestnega odbora, g. stavbenega svetnika Fr. Potočnika, da prevzame predsedništvo in vodi volitev župana in podžupana.

Gospod Fr. Potočnik obznani dotične določbe občinskega reda, tikojoče se volitve župana in prične se volitev.

Odia se 28 listov. Od teh dobi Grasselli 15, Dre 11, Fortuna 1 in Bürger 1 glas. Ker nijma nobeden za veljavno volitev potrebnih 16 glasov, ponavlja se volitev. Zopet isti rezultat. Treba tedaj tretje, to je ožje volitve, pri katerej zadostuje absolutna večina in je voliti le mej Grassellijem in Dreom. Odda se zopet 28 glasov. Gospod Grasselli dobi 15, Dre 11 glasov, dva lista (Grassellijev in Dreov) bila sta prazna. Gospod Potočnik proglasil, da je gospod Grasselli izvoljen s potrebnou večino glasov županom ljubljanskim. Gospod Grasselli zahvaljuje se svojim tovaršem, da so ga izvolili za ta časten posel in izjavlja, da volitev prevzame, ako bode Njih Veličanstvo presvitli cesar isto potrdilo. (Živo! Dobro.)

Voliti je še podžupana. Odda se 28 glasov. Od teh dobi g. Fortuna 15, Dre 11, dr. Mosche 1 in Bürger 1 glas. Izvoljen je tedaj s potrebnou večino podžupanom ljubljanskim g. Franc Fortuna, kateri se zahvaljuje za izkazano zaupanje in izjavlja, da volitev sprejme.

Predsedništvo prevzame zopet podžupan g. Fortuna. Na vrsti je volitev raznih odsekov.

Dr. Zarnik nasvetuje, da bi nekateri odseki, kateri so imeli do zdaj po 8 in 7 udov, imeli odselej jih le po pet. Tudi naj bi se takozvani „Tivolicomite“ odslej imenoval „Odsek za olepšavanje mesta“ in bil sestavljen iz 6 udov. Dr. Suppan opomni, da je po opravilnem redu treba k veljavnosti tega sklepa navzočnosti 20 odbornikov in absolutna večina.

Predlog se sprejme z absolutno večino in izvolijo se naslednji odseki: Magistratni odsek: Načelnik župan, člani: A. Bajer, Fortuna, Petričič, Peterca, Doberlet. Pravni in personalni odsek: J. N. Horak, J. Kušar, dr. Mosche (namestnik), dr. Zarnik (načelnik), pl. Zhuber.

Finančni odsek: A. Bajer, Fortuna, J. Hribar, dr. Mosche (načelnik), V. Petričič (namestnik), J. Luckman in dr. Suppan. Stavbeni odsek: Fortuna, Goršič, Peterca, Fr. Potočnik (načelnik), Regali (namestnik), Ziegler, Bürger. Odsek za revne: (načelnik župan), člani: Goršič, Horak, Regali, Stupica, Dre. Policijski odsek:

dr. vitez Bleiweis (načelnik), dr. Drč, Horak, Potočnik, Regali, pl. Anton Garibaldi (namestnik), Doberlet.

Šolski odsek: A. Bajer, dr. vitez Bleiweis, dr. Drč (načelnik), Hribar, dr. Zarnik, R. Pirker (namestnik) in Dežman. Odsek za olepšavanje mesta: Hribar, Kušar (načelnik), dr. Mosche, Potočnik, Josip Luckman in Lassnik. Potem se seja sklene.

Domače stvari.

— (Umr1) je 26. p. m. v Ljubljani g. Anton Wisiak, učitelj na ljubljanski vadnici in okrajni šolski nadzornik, stoprav 36 let star po dolgej bolezni. Sprevoda udeležilo se je mnogo učiteljev iz okolice, a prišlo bi jih bilo še več, da so znali za pogreb. Rajni bil je obče priljubljen, kajti on nij nadzoroval a la Sima & Consorten, bil je vsekdar odločno naroden in tudi nadzorništvo mu nij pokvarilo blagega in krepkega značaja. Lehka mu zemljica!

— (Umr1) je gosp. Friedrich, posestnik v Ljubljani. Ta je bil tudi jeden onih mož, katere so nemškutarji prinesli k slednjim mestnim volitvam.

— (Jour fixe) telovadnega društva „Sokol“ preteklo soboto bil je živahan in obiskovan od skoro 50 članov. Sklepal se je o udeležitvi društva pri slovesnostih v Zagrebu in v Pragi. Pri Sokolovoj slavnosti v Pragi bodo 4 člani (gg. Geba, Maier, Kališnik in F. Zupančič) na svoje stroške zastopali društvo. Mej petjem krepkih zborov in posebno milo pevanih kvartetov ter nabiranjem za „Narodni dom“ pretekel je le prehitro prijetni večer.

— (Iz Ptuja) se nam piše: Peticije za upeljavo slovenščine pri sodnijah in ustanovljenje deželne nad sodnije v Ljubljani poslate so po svojem poslanci g. Mih. Hermannu občine: Nova cerkev, Sedlaček, Podlehtnik, sv. Trojica, vse v Halozah, dalje Smolinci, Zupecinci, sv. Andraž v slov. Goricah ter Levanjci in Gacinj.

— (Razglas obligacij kranjske zemljische odveze,) ki so bile 29. aprila 1882 izsrečane: s kuponi po 50 gld. št. 99, 229, 420; s kuponi po 100 gld. št. 203, 275, 280, 503, 678, 934, 1048, 1067, 1267, 1386, 1489, 1522, 1687, 1734, 1797, 2006, 2010, 2163, 2167, 2208, 2275, 2311, 2527, 2738, 2751, 2790, 2803, 2880, 2883, 3009, 3028, 3032, 3080; s kuponi po 500 gld. št. 85, 96, 112, 208, 354, 402, 490, 541, 622, 755; s kuponi po 1000 gld. št. 15, 251, 360, 410, 756, 785, 819, 1057, 1103, 1139, 1152, 1230, 1233, 1320, 1461, 1510, 1535, 1539, 1589, 1779, 1853, 1889, 1891, 1955, 2004, 2012, 2117, 2224, 2398, 2423, 2498, 2610, 2672, 2714, 2946, 2959; s kuponi po 5000 gld. št. 116, 206, 345, 568, 639; Lit. A. št. 362 v znesku 10.000 gld., Lit. A. št. 1209 v znesku 250 gld., Lit. A. št. 1335 v znesku 200 gld., Lit. A. št. 1641 v znesku 5000 gld., Lit. A. št. 1648 v znesku 5000 gld., Lit. A. št. 1679 v znesku 300 gld., Lit. A. št. 1729 v znesku 100 gld., Lit. A. št. 1801 v znesku 1560 gld., Lit. A. št. 1812 v znesku 44.720 gld. Vrhu tega od izsrečane obligacije Lit. A. št. 1649 za 5000 gld. delni znesek 3420 gld. Omenjene obligacije se bodo v izsrečanih kapitalnih zneskih v avst. velj. po šestih mesecih od dneva srečanja po predpisu postavnih pravil v gotovem denarji pri kranjski deželnej blagajnici v Ljubljani pl.čevale, katera bodo tudi za neizsrečani znesek 1580 gld. obligacije Lit. A. št. 1649 za 5000 gld. nove obligacije izdala. Zadnje tri mesece pred zapadnim obrokom zamenjuje (skontira) deželna blagajnica v Ljubljani izsrečane obligacije, kakor tudi vse kupone kranjske zemljische odveze proti 4%nemu natančno po dnevih zračunjenemu odbitku na korist zaklada kranjske zemljische odveze. Razen omenjenega se še to na znanje daje, da se lastniki sledenih uže poprej izsrečanih obligacij še niso oglasile za plačilo, namešč: s kuponi št. 260, 319, 410 po 50 gld.; št. 29, 32, 137, 413, 734, 775, 1360, 2057, 2114, 2194, 2271, 2743, 2794 po 100 gld., št. 236, 655 po 500 gld.; št. 216, 218, 219, 367, 625, 2076, 2684, 2944 po 1000 gld.; Lit. A. št. 1806 za 2000 gld.

Ker po nastopu za izplačanje izsrečkanih obligacij odločenega časa pravica na plačevanje obresti zapade, torej se lastniki navedenih obligacij opominajo, naj se oglasio za izplačanje kapitalnih zneskov, ter se bodo obresti, ako bi jih privilegirana c. kr. avstrijska narodna banka na kupone iz dobe po nastopu za izplačanje kapitala odločenega časa izplačala pri izplačanji kapitalnega zneska obligacij odtegnile.

— (Ogenj.) Včeraj popoldne okolo 8/4. ure naznani je top z grada, da gori. Ogenj uničeval je hišo v Ilovici poleg Rudnika. Takoj zbrala se je požarna ljubljanska straža in hitela na pomoč — žal! da je bil ves nje velik trud zaman. Hiša pogorela je s hlevom vred do tal, ne vidi se druga kot melanholično v zrak se dvigajoča peč; žrtva ognju bili sta tudi dve kravi. Kako je ogenj nastal, se ne ve, kajti gospodar in gospodinja spala sta, a gospodinjo prebudi neko vršenje, pokanje gorečih tramov, dvigne glavo in deje možu: „Čuj, kako dežuje!“ Pogledata in vidita, da je njiju hiša vsa v plamenu. Gospodinja opeklja se je znatno po obrazu in po jednej roki. Škode je nad 500 gld. Zavarovano ni bil ničesar.

— (Duhovenske spremembe v lavantijskoj škofiji.) Gosp. Fran Smrečnik imenovan je župnikom v Št. Ilij. Umrl je župnik gosp. Peter Cizej, star 60 let.

— (Poletni vlaki mej Trstom in Karminom) bodo od 30. aprila t. l. počenši vozili vsako nedeljo in vsak praznik. Iz Trsta bodo odhajali ob 2 1/2 popoldne in vračali se iz Karmina ob 8 uri 45 minut zvečer.

— (Štatistika c. kr. pošte) v Trstu za leto 1881. Kolik je tukaj promet, kažejo te-le številke: Listov in listnic se je odposlalo 9,590.900; časnikov 578.000; poštnih nakaznic 327.210 z 18,287.319 gld. denarja; vse denarne pošiljavke skupaj znašajo 33,810.965 gld. Število paketov in denarnih listov je 1,828.800 in njih deklarirana vrednost 138,144.348 gld.

— (Trst pred 124 leti) je imel natančno 6424 stanovalcev in sicer 5.911 katoličanov, 91 Grkov, 46 protestantov in 221 judov. In danes biva tukaj 143.000 ljudi! V Evropi je malo mest, ki bi se tako naglo povečala.

— (Brzozavna postaja na Opčinah) se v 1. dan meseca maja zopet odpre, ter bode, kakor vsako leto, odprta do konca meseca oktobra.

„Edinost“.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 1. maja. (Oficijelno.) Dne 29. p. m. bil je v ravnini Dragalja zopet kratek boj 2. bataljona 43. regimenta in 1. bataljona tirolskega lovskega regimenta; pri tem razprodili so se na severnej strani ravnine se prikazuječi vstaši. Jeden lovec bil je lehko ranjen.

I. uradniško društvo.

Letošnjega rednega zebra kranjskega odseka I. občnega uradniškega društva avstro-garske države, kateri je bil v gostilni tukajšnje kazine 16. t. m., se je udeležilo 45 udov.

Zboru je predsedoval deželni šolski nadzornik g. Pirker. Iz poročila za minolo leto 1881. razvidimo, da je imel ta odsek koncem leta 1881. — 283 društvenikov. Za življenje zavarovanih jih je bilo 187 v znesku 260.496 gld.

Centralnemu vodstvu na Dunaji se je odposlalo 7619 gld. 33 kr. zavarovalnine. 105 gld. se je podpore in 500 gld. dedičem jednega umrlega uuda izplačalo. Koncem zborovanja se je vršila nadomestna volitev širih odbornikov za leto 1882.

Naznanilo.

Kupčijska potovalca gospoda Ivana Komitscha in Karola Guhra, dalje mehanika gospoda Petra Glücka, ki so vsi trije bili prej pri gospodu J. Jaxu, sprejeli sem jaz v jednakoj lastnosti v svojo uže 12 let na tukajšnjem trgu obstoječo prodajalnico, prva dva z legaliziranim pooblastiloma itd. in sta tedaj pooblaščena za me v Kranjskoj, Štajerskoj, Koroškoj, Hrvatskoj in Istri šivalne stroje, F. Werteimove blagajnice itd. itd. prodajati, aro sprejemati in pogodbne veljavno sklepati.

P. n. občinstvo se prosi, naj tudi tem gospodom bode naklonjeni.

Spoštovanjem

Fran Detter,
v Ljubljani, Glavni trg 168.

(281)

Izdajatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Voljeni so bili v odbor gg.: Raimund Pirker, c. kr. deželni šolski nadzornik, Gustav Habicht, načelnik postaje južne železnice, Lorenc Škofic, predstojnik c. kr. deželne plačilnici in Janez Vončina, tajnik pri magistratu, potem za namestnike gg.: Fr. Kremlinger, profesor c. kr. realke, dr. Jožef Nejedli, profesor kr. gimnazija in Janez Liseč, uradnik južne železnice.

Po predlogu šolskega svetnika g. Jakoba Smoleja se je predsednik g. Pirkerju za marljivo delovanje v korist društva občna zahvala izrekla.

Potem se je začelo zborovanje tukajšnjega hranilnega in posojilnega uradniškega društva, katerega se je 41 udov udeležilo.

Zboru je predsedoval višji davkarski nadzornik g. Verderber. V letnem poročilu tega društva najbolj zanima, da je društvo koncem leta 1881. — 153 udov štelo, da so vloge društvenikov dorasele na 11.075 gld.; da se je v omenjenem letu 12.613 gld. 18 kr. posojila izplačalo in da je koncem leta vsem skupaj 14.893 gld. 7 kr. posojenih bilo.

Cistega dobička v letu 1881. je bilo 812 gld. 61 kr., iz katerega se ima vsled zborovega sklepa 602 gld. 93 kr. na vloge izplačati, 163 gld. 43 kr. rezervnemu zakladu dati, ostalih 46 gld. 25 kr. pa za razne društvene potrebe porabiti.

Odstotek na vloge tedaj iznaša 6% in rezervni zaklad je dorasel na 413 gld. 59 kr. — O raznih zborovih določih je posebno omeniti, da se bode leta 1882. za posojilo 8% zahtevalo in da bode društvo za vloženo, za malo časa shranjeno gotovino 5% izplačevalo.

Omeniti je tudi, da so prošnje za posojila leta 1881 v jako obilem številu dohajale in da je društveni odbor iz občnega zaklada na Dunaji 2000 gld. si izposodil, ter mogel prošnje uslušati.

Pri nadomestnej volitvi za leto 1882. so bili voljeni v odbor gg.: Lorenc Škofic, predstojnik c. kr. deželne plačilnici, Ludovik Ravnikar, svetovalec c. kr. deželne sodnije, Janez Verderber, c. kr. višji davkarski nadzornik; za namestnike gg.: Vilibald Bregar, c. kr. računski oficijal, Anton Zamuda, c. kr. višji finančni komisar in Janez Vončina, tajnik pri magistratu. V pregledovalni svetu bila voljena gg.: Viktor Hoffman, računski svetovalec, Feliks Šašel, c. kr. okrajni glavar in za namestnika gg.: Jakob Smolej, c. kr. šolski svetnik in Janez Liseč, uradnik južne železnice.

Po predlogu predstojnika pregledovalnemu svetu g. dr. Nejedlija se je zbor društvenemu predstojništvu za trudopolno delovanje v korist društva in vsled njegovih zaslug v rednem izvrševanju društvenih opravil jednoglasno zahvalil.

Dunajska borza

dné 1. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	76	gld. 65	kr.
Enotni državni dolg v srebru	77	" 35	"
Zlata renta	94	" 40	"
1860 državno posojilo	131	" —	"
Akeije narodne banke	825	" —	"
Kreditne akcije	345	" 50	"
London	120	" —	"
Srebro	—	" —	"
Napol.	9	" 54	"
C. kr. cekini	5	" 63	"
Državne marke	58	" 75	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld. 119	" 80
Državne srečke iz l. 1864	100	" 173	" 75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	94	" 25	"
Ogrska zlata renta 6%	119	" 75	"
" papirna renta 4%	89	" 40	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	87	" 60	"
Dunava reg. srečke 5%	104	" —	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	113	" 80	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	119	" 75	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	" 25	"
Kreditne srečke	105	" 50	"
Rudolfove srečke	100	gld. 181	"
Akeije anglo-avstr. banke	10	" 20	" 50
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	120	" 134	"
	221	" 25	"

Tujci:

28. aprila.

Pri Slonu: Tamssig, Seitzer in Speiser z Dunaja. — Kastrevac iz Keršega.

Pri Maliči: Grabner, Veltman, Berner, Bucheney, Katz in Heller vsi z Dunaja. — Weissenbek iz

(283)

Monakova. — Testin iz Kočevja. — Kaltenegger iz Radovljice. — Bruner iz Rudolfovega. — Langer iz Prage. — Montrasi iz Milana.

Umetne (55—22) zobe in zobovja

postavlja po najnoviješem amerikanskem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel, poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

Dr. Pattisonova

vata proti protinu

tako zmanjša in bitro ozdravi (64—5)

protin in revmatizem

vsake vrste, kakor: obrazne, prsne, vratne in zobne bolečine, protin v glavi, rokah ali v kolennih, trganje po udih, bolečine v hrbtni ali na ledji.

V zavitkih po 70 kr. in polzavitkih po 40 kr. se dobri pri Trnkoczyji, lekarna „pri samorogu“ v Ljubljani.

Vabilo k udeležitvi

dobitnih šans velike, od hamburškega mesta garantevanje denarne loterije, v katerej se mora

8 milijonov 940.275 mark

v teku nekaj mesecev gotovo dobiti.

Novi, v 7 oddelkov urejeni igralni načrt ima mej 93.500 loži 47.600 dobitk, in sicer oziroma

400.000 drž. mark,

posebno pa

1	dob. à mark	250.000	3	dob. à mark	8000
1	" "	150.000	3	" "	6000
1	" "	100.000	54	" "	5000
1	" "	60.000	5	" "	4000
1	" "	50.000	108	" "	3000
2	" "	40.000	264	" "	2000
3	" "	30.000	10	" "	1500
4	" "	25.000	3	" "	1200
2	" "	20.000	530	" "	1000
2	" "	15.000	1073	" "	500
1	" "	12.000	101	" "	300
24	" "	10.000	27069	" "	145
				itd.	itd.

Žrebanje dobitk je po načrtu uradno določeno.

Za prihodnje prvo žrebanje dobitk te velike denarne loterije v lja celi orig. loz le 6 mark, ali gl. 3.50 avstr. bank. pol orig. loza le 3 marke, ali " 1.75 " četr. orig. loza le 1 1/2 marke, ali kr. 90 " ter se ti države garantovani originalni loži proti posiljati svote v gotovini ali po nakaznici, ali pa proti povzetju zneska